

До членовете на Научно жури
СА „Димитър А. Ценов“
катедра „Международни икономически
отношения“
факултет „Мениджмънт и маркетинг“
Свищов

СТАНОВИЩЕ

на член на научно жури, определено със Заповед № 345/ 29.05.2020 г. на Ректора
на СА „Д. А. Ценов“ - Свищов относно дисертационен труд за присъждане на
ОНС „доктор“

Изготвил становището: доц. д-р Илиян Генов Матеев, катедра
„Икономическа теория и международни икономически отношения“. Стопански
факултет, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, научна специалност 05.02.10
„Световно стопанство и международни икономически отношения“.

Автор на дисертационния труд: докторант Владимир Станчев Йолов.
докторска програма „Световно стопанство и международни икономически
отношения“, D010314130

Тема на дисертационния труд: „*Експанзия на международните
търговски вериги в България*“

I. Общо представяне на дисертационния труд

1. Предмет

Предмет на изследване в дисертационния труд са
теоретико-методологичните и приложни аспекти на стратегиите, по които
търговските вериги извършват експанзия в България.

2. Обем

Дисертацията е в обем от 203 стандартни страници, съдържащи: въведение, изложение в три глави, заключение, списък на използваните източници - общо 105, от които 24 на български и 81 на английски език. В подкрепа на изложеното са включени 14 таблици и 20 фигури. Приложенията са 2 на брой в обем от 10 страници.

3. Структура

Структурата на дисертационния труд е балансирана и следва в логическа последователност реализирането на поставените цели и задачи на изследването. Точно са формулирани изследователската теза и актуалността на изследването, като са посочени и някои ограничителни условия при осъществяването му.

В Глава първа: „Теоретични аспекти на експанзията на международните търговски вериги“, която е структурирана в три параграфа докторантът представя и анализира проблемите, свързани с дефинирането на международните търговски вериги, тяхното развитие в исторически план и класификацията им. Представени са основните характеристики при експанзия на международните търговски вериги и са анализирани спецификите на управлението при експанзия. Интерес буди анализът на идентифицираните от американския математик и икономист Игор Ансофф (известен като „баща на стратегическия мениджмънт“) четири стратегии на растеж, обобщени в т.н. „Матрица на Ансофф“ (Продуктово-Пазарна решетка за експанзия), който ни насочва към разбиране на експанзията като стратегически процес.

Във Втора глава: „Методология на изследване на експанзията на международните търговски вериги“, която е съставена от пет параграфа е разгледана методологията, чрез която се изследва експанзията на международните търговски вериги в теоретичен план. Показани са основните методи за анализ, стратегиите за осъществяване на експанзия от веригите, програмите и показателите, използвани при изследването на експанзията. Особено внимание докторантът е отделил на SWOT анализа, като база за извеждане на стратегии за ускоряване на експанзията на международните търговски вериги, на неговите предимства и недостатъци.

В Трета глава: „Изследване на експанзията и перспективите прел управлението на международните търговски вериги в България“, която се състои от пет параграфа, докторантът е разгледал състоянието на три международни търговски вериги в България - BILLA, Deichmann и H&M, чиято експанзия в България започна съответно през 2000, 2009 и 2012 г. И трите

компании започват своето развитие като малък семеен бизнес, който за кратко време се превръща в изключително успешна инициатива и тяхната дейност се прехвърля зад граница. Чрез анкетно проучване е извършено емпирично изследване на трите вериги, въз основа на което са направени анализ и оценка на експанзията им у нас. На края са откроени практиките за поддържане на устойчиво развитие на международните търговски вериги в България и са предложени насоки за подобряване на експанзията им. Засегнати са също така въпросите, свързани с енергийната ефективност, иновациите в логистиката, потребителското преживяване и др. Докторантът е отделил нужното внимание и на изследването на влиянието върху експанзията на международните търговски вериги, оказвано от бързото развитие на онлайн търговията.

В заключението на дисертацията си докторантът е направил обобщения, свързани с изпълнението на целта и поставените задачи на разработката, които споделям.

4. Литература

Докторантът е използвал 105 източника на информация, свързани с темата на дисертационния труд, в т.ч.: 24 на български и 81 на английски език.

Използваната литература е посочена от 184 до 192 стр., включително. Източниците на информация са използвани коректно и прецизно.

5. Приложения

В дисертацията са включени 2 приложения, от 193 до 202 стр., включително.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

1. Преценка на актуалността и разработеността на изследвания в дисертацията научен проблем

В резултат на глобализацията и развитието на информационните технологии, през последните няколко десетилетия настъпиха големи промени и в сферата на търговията. В този сектор търговските вериги се утвърдиха като доминиращата форма за преразпределение на потребителските блага. Малко са страните в света, в които поне една от големите международни търговски вериги да няма свой обект.

През последните тридесет години България не остана встриани от този процес, като броят на международните търговски компании от различни браншове, откриващи свои поделения на територията ѝ постоянно нарастваше.

Редица български автори са изследвали проблемите, свързани с дейността на търговските вериги в световен, регионален и национален мащаб, но ефектите, свързани с експанзията им на територията на България все още не са достатъчно изследвани.

Имайки предвид това, съдържанието на разработката е особено актуално, като същевременно отговаря на изискванията за научно-изследователски труд и съдържа необходимите реквизити. В нея са застъпени както теоретически, така и практико-приложни аспекти, характеризиращи се с компетентни обобщения и анализи от страна на докторанта. За всичко това способства и практический! му опит, натрупан като служител в международна търговска верига.

2. Мнение за езика, обема и инструментариума на дисертационния труд

Използваните в разработката език и стил показват, че докторантът притежава добри изследователски умения и професионална квалификация. Дисертационният труд се характеризира с точен, последователен и разбираем научен стил. а обемът на научното изследване е добре балансиран.

Използваният инструментариум се основава както на логико-теоретични методи: метод на сравняването, метод на изследване на историческото развитие, методите на анализ и синтез, методите на индукция и дедукция, методът на аналогията така и на емпирико-теоретичните методи на наблюдение, измерване и описание, както и методите на таблично и графично представяне.

3. Мнение доколко авторефератът отразява точно и пълно труда

Авторефератът е подгответ добросъвестно, в достатъчен обем (34 страници), като достоверно представя структурата и съдържанието на дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Справката за приносните моменти в дисертационния труд коректно представя постиженията на докторанта. Може да се твърди, че те обогатяват теоретичните и практическите изследвания в областта на международната търговия.

IV. Въпроси по дисертационния труд

Дисертационният труд удовлетворява моите очаквания и нямам критични бележки. Все пак имам два въпроса:

1. Има ли причина за отсъствието или слабото присъствие на българския пазар на международните търговски вериги с централи във Великобритания, Нидерландия и Франция, и доминирането на тези от Германия и Австрия?

2. Отрази ли се съществено глобалната пандемия, свързана с разпространението на вируса Covid-19, върху експанзията на международните търговски вериги в България?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Представеният дисертационен труд на тема: „**ЕКСПАНЗИЯ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ТЪРГОВСКИ ВЕРИГИ В БЪЛГАРИЯ**“ представлява задълбочено изследване на актуален проблем, съдържа оригинални авторски тези, анализи и обобщения. Той напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на ЗРАС, както и на Правилника за прилагане на ЗРАС в СА „Д. А. Ценов“.

Дисертацията е доказателство за високата теоретична подготовка и възможностите на докторанта самостоятелно да извършва научни изследвания.

НА ТОВА ОСНОВАНИЕ ДАВАМ ИЗЦЯЛО ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА И ПРЕДЛАГАМ НА УВАЖАЕМИТЕ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ ДА ПРИСЪДЯТ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“ НА ВЛАДИМИР СТАНЧЕВ ЙОЛОВ, ПО НАУЧНА СПЕЦИАЛНОСТ „СВЕТОВНО СТОПАНСТВО И МЕЖДУНАРОДНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОТНОШЕНИЯ“.

03.06.2020 г.
гр. Велико
Търново

Изготвил становището:

(доц.д-р Илиян Матеев)